

D E C I Z I E

16 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursului declarat de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea la cererea de chemare în judecată a Irinei Fuior împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea faptului că decesul colonelului Fuior Corneliu a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și obligarea achitării despăgubirii de asigurare obligatorie de stat a militarilor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Fuior Irina, casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 iulie 2013, și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a ț ă:

La 06 decembrie 2012, Fuior Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea faptului că decesul colonelului Fuior Corneliu a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și obligarea achitării despăgubirii de asigurare obligatorie de stat a militarilor.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, în baza ordinului Ministerului Apărării al RM, nr.345, din 28 octombrie 2010, soțul său Fuior Corneliu a fost detașat pentru a activa în componența Misiunii OSCE în Kîrgîstan în calitate de ofițer superior în domeniul politico-militar, activînd în cadrul Misiunii OSCE din 15 noiembrie 2010 pînă la 17 august 2012, cînd în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar în urma unui atac de cord a decedat.

Menționează că conformitate art. 20 a Legii nr. 165/2005, cu privire la statutul militarului, militarii sînt supuși asigurării obligatorii de stat în modul stabilit de legislația în vigoare.

Astfel, în pct. 5 lit. a) al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM, nr.214, din 10 aprilie 1996, condițiile, normele și modul asigurării, prevăzute de prezentul Regulament, se referă la militarii din cadrul Ministerului Apărării, indiferent de locul îndeplinirii serviciului militar, care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova și în afara hotarelor ei.

Conform pct. 6 lit. a), al aceluiași Regulament, la cazurile de asigurare se referă, decesul asiguratului în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar.

Iar, în conformitate pct.9 al Regulamentului menționat, în caz de deces al militarului sau al cetățeanului care trece pregătirea militară (concentrarea rezerviștilor), ce s-a produs în timpul exercițiului funcțiunii, sau în caz de deces al acestuia, înainte de expirarea unui an din ziua trecerii în rezervă (înainte de încheierea concentrărilor rezerviștilor), ca urmare a mutilărilor (rănilor, traumelor, contuziilor), bolilor, cauzate în exercițiul funcțiunii (sumele se achită familiilor acestora). Pentru militarul prin contract – suma de asigurare echivalentă cu solda lunară în luna decesului, dar nu mai mică decât salariul mediu pe republică, pentru 10 ani de serviciu militar.

Totodată, conform art. 2 din Legea cu privire la statutul militarilor, solda lunară reprezintă salariul funcției, sporul pentru gradul militar și sporul pentru vechimea serviciului militar, suplimente și sporuri la salariul funcției și alte plăți de stimulare cu caracter permanent.

În contextul normelor enunțate, menționează că la momentul decesului Fuior Corneliu primea solda lunară în mărime de 4200 lei, iar reieșind din prevederile legale sus citate Ministerul Apărării al RM urmează să-i achite despăgubirea de asigurare pentru 120 de luni în mărime de 504000 lei.

Invocă că s-a adresat Ministerului Apărării al RM cu o cerere în acest sens însă prin răspunsul nr. 11/1371 din 02 noiembrie 2012, cererea sa a fost restituită.

Consideră refuzul Ministerului Apărării al RM privind achitarea despăgubirii de asigurare neîntemeiat deoarece art. 8 al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară, reglementează expres cazurile în care nu se achită despăgubirea de asigurare, însă cazul lui Fuior Corneliu nu cade sub incidența nici uneia din aceste situații.

Solicită recunoașterea faptului că decesul lui Fuior Corneliu a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și obligarea Ministerului Apărării al RM să achite despăgubirea de asigurare obligatorie de stat a militarilor în mărime de 504000 lei.

La 25 iunie 2013, Fuior Irina a depus o cerere de concretizare a cerințelor prin care din motivele invocate în cererea inițială a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea faptului că decesul lui Fuior Corneliu a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și obligarea Ministerului Apărării al RM să achite despăgubirea de asigurare obligatorie de stat a militarilor în mărime de 769 200 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 03 iulie 2013, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de Fuior Irina, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă integral, fiind recunoscut faptul că decesul colonelului Fuior Corneliu survenit la 17 august 2012 a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și încasat de la Ministerului Apărării al RM în beneficiul lui Fuior

Irina despăgubire de asigurare obligatorie de stat a militarilor în mărime de 769200 lei.

La 16 ianuarie 2014, Ministerul Apărării al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului recurentul Ministerul Apărării al RM a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

Menționează că conform art. 20 al Legii cu privire la statutul militarilor toți militarii sunt supuși asigurării obligatorii de stat, însă modul de efectuare a asigurării obligatorii de stat este prevăzut prin pct. 6 al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară în care sunt indicate expres situațiile care se referă la cazurile de asigurare.

Totodată, invocă că conform pct. 5 al Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 897 din 23 iulie 2003, stabilirea legăturii cauzale între decesul militarului și executarea serviciului militar este pusă pe seama Comisiei Medico-Militare Centrale ale Forței Armate, care este organul suprem de coordonare a activității de expertiză medico-militară este independentă și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, menționează că conform deciziei Comisiei-Medico Militare Centrale ale Forțelor Armate nr. 524 din 27 septembrie 2012, decesul colonelului Fuior Corneliu a avut loc în timpul îndeplinirii serviciului militar, însă comisia nu a stabilit legătura cauzală între decesul militarului și îndeplinirea serviciului militar, respectiv cazul dat nu cade sub incidența prevederilor art. 6 al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară.

Consideră recurentul că la emiterea deciziei instanța de apel a interpretat eronat prevederile legislației în vigoare și nu a dat apreciere Deciziei Comisiei-Medico Militare Centrale ale Forțelor Armate nr. 524 din 27 septembrie 2012, care este un în scris de bază pentru soluționarea justă a litigiului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 05 decembrie 2013 a fost expediată în adresa recurentului la 19 decembrie 2013, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 75).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 ianuarie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ministerul Apărării al RM neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerul Apărării al RM, Fuior Irina a solicitat recunoașterea faptului că decesul colonelului Fuior Corneliu a avut loc în

timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și obligarea achitării despăgubirii de asigurare obligatorie de stat a militarilor.

Judecând pricina dată, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii concluzionând că cazul lui Fuior Corneliu nu cade sub incidența cazurilor privind asigurarea obligatorie a militarilor, deoarece Fuior Corneliu a decedat în urma unor maladii decare suferea deja o perioadă mai îndelungată de timp.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Fuior Irina împotriva hotărârii primei instanțe, instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii și având la bază cumulul de probe prezentate de părți, corect a ajuns la concluzia ilegalității hotărârii primei instanțe și admiterii acțiunii în sensul formulat.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că din materialele dosarului rezultă cu certitudine faptul că prin ordinul Ministerului Apărării nr. 345 din 28 octombrie 2010, Fuior Corneliu a fost detașat din funcția de șef Direcție Politică de apărare și planificare a apărării începând cu data de 14 noiembrie 2010 pentru a activa în componența Misiunii OSCE în Kîrgîstan în calitate de ofițer superior în domeniul politico-militar (f.d. 9).

De asemenea, este constatat că Fuior Corneliu a activat în cadrul Misiunii OSCE în Kîrgîstan din data de 15 noiembrie 2010 pînă la data de 17 august 2012 cînd în urma unui atac de cord a decedat, iar conform decizie Comisiei de expertiză medico-legală, maladia „Boala coronariană a cordului. Coronaroscleroză stenoizantă”, care a provocat insuficiența cardio-vasculară acută în urma căreia a survenit decesul lui Fuior Corneliu, a fost contractată în timpul îndeplinirii serviciului militar (f.d. 34).

Colegiul reține că, la caz, prezintă relevanță prevederile art. 20 al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005 care statuează că toți militarii sînt supuși asigurării obligatorii de stat în modul stabilit de legislația în vigoare.

Totodată, în conformitate cu prevederile pct. pct. 5 lit. a) 6 lit. a) al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 214 din 10 aprilie 1996, condițiile, normele și modul asigurării, prevăzute de Regulamentul respectiv, se referă la militarii din cadrul Ministerului Apărării, indiferent de locul îndeplinirii serviciului militar, care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova și în afara hotarelor ei. La cazurile de asigurare se referă decesul asiguratului în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar.

Iar în sensul prevederilor art. 9 alin. (1) lit. a) al Regulamentului menționat, Companiile (organizațiile) de asigurare achită sumele de asigurare în caz de deces al militarului sau al cetățeanului care trece pregătirea militară (concentrarea rezerviștilor), ce s-a produs în timpul exercițiului funcțiunii, sau în caz de deces al acestuia, înainte de expirarea unui an din ziua trecerii în rezervă (înainte de încheierea concentrărilor rezerviștilor), ca urmare a mutilărilor (rănirilor, traumelor, contuziilor), bolilor, cauzate în exercițiul funcțiunii (sumele se achită familiilor acestora) pentru militarul prin contract – suma de asigurare echivalentă cu solda lunară în luna decesului, dar nu mai mică decît salariul mediu pe republică, pentru 10 ani de serviciu militar.

Prin urmare, Colegiul consideră legale și întemeiate concluziile instanței de apel privind temeinicia acțiunii Irinei Fuior, or, la caz s-a constatat incontestabil că decesul

colonelului Fuior Corneliu s-a produs în timpul exercițiului funcțiunii, iar în temeiul cu prevederile legale enunțate familia acestuia este îndreptățită să primească suma de asigurare prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară.

Sub acest aspect și reieșind din faptul că la momentul decesului Fuior Corneliu primea o soldă lunară în mărime de 6410 lei (f.d. 33), instanța de apel corect și întemeiat a stabilit că Ministerul Apărării al RM urmează să achite familiei lui Corneliu Fuior despăgubirea în mărime de 769 200 lei ce constituie solda lunară în luna decesului pentru 10 ani de serviciu militar.

În circumstanțele relatate, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia acțiunii Irinei Fuior din motiv că prin Decizia Comisiei Medico-Militare Centrale ale Forțelor Armate nr.524 din 27 septembrie 2012, nu a fost stabilită legătura causală între decesul militarului și îndeplinirea serviciului militar, deoarece Deciziei respectivă atestă cauza survenirii decesului colonelului Fuior Corneliu și nu conține careva referiri privind lipsa sau existența legăturii cauzale între decesul lui Fuior Corneliu și îndeplinirea serviciului militar (f.d. 34).

Or, cazurile în care militarul care își îndeplinește obligațiunile serviciului militar nu se consideră asigurat și plata pentru asigurarea lui nu se efectuează sunt reglementate expres de prevederile art. 8 al Regulamentului cu privire la asigurarea obligatorie de stat a militarilor și cetățenilor care trec pregătirea militară și anume: în cazurile comiterii de fapte socialmente periculoase prevăzute de legislație, comiterii de fapte care sînt urmare a consumului benevol de băuturi alcoolice, substanțe toxice sau droguri, săvîrșirii actului de sinucidere sau tentativei de sinucidere, dacă aceste acțiuni nu au fost provocate de o stare patologică sau de acțiuni de constrîngere, aflării în afara locului de staționare a unității militare – la odihnă, în învoire sau în concediu, ori aflării fără învoire în afara locului de staționare a unității militare, cu excepția cazurilor prevăzute la punctul 7 lit.i)-n), comiterii altor fapte ce nu au legătură cu îndeplinirea obligațiilor serviciului militar.

Însă, în speță, contractarea maladiei „Boala coronariană a cordului. Coronaroscleroză stenoizantă”, care a provocat insuficiența cardio-vasculară acută, în urma căreia a survenit decesul lui Fuior Corneliu la data de 17 august 2012, nu cade sub incidența situațiilor statuate la art. 8 al Regulamentului menționat, fapt ce justifică concluziile instanței de apel reținute în acest sens.

În această ordine de idei, sunt lipsite de suport legal și alte critice invocate în recurs, deoarece acestea se combat cu cele descrise și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, avînd la bază cumulumul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde s-a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Astfel fiind instanța de recurs reține că instanța de apel în situația dedusă judecării corect au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admitterii acesteia.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2013, în pricina civilă la cererea la cererea de chemare în judecată a Irinei Fuior împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea faptului că decesul colonelului Fuior Corneliu a avut loc în timpul îndeplinirii obligațiilor serviciului militar și obligarea achitării despăgubirii de asigurare obligatorie de stat a militarilor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva